

Uppgifter - Ansvar

UPPGIFTER

Lunds universitetet kan vara avsändare, mottagare eller transportör av farligt gods. Vilka uppgifter som universitetet har beror på aktuell roll.

Avsändaren ska kategorisera, förpacka, märka och etikettera godset samt upprätta godsdokumentation enligt gällande regelverk.

Transportören ska kontrollera att godset är i skick för transport, att rätt dokumentation finns med, att transportmedlet är i gott skick samt rätt skyltat och utrustat för transporten och att godset är rätt lastat och lastsäkrat.

Mottagaren ska se till att transportörens överlämnande av det farliga godset inte fördröjs i onödan samt att godset kan lossas korrekt och inte lämnas obevakat.

ANSVARSFÖRDELNING

Prefekten ska se till att personal finns utsedd att utföra de uppgifter som är aktuella vid institutionen, samt att denna personal har korrekt utbildning.

Forskargrupschef/motsvarande ska se till att personal som ska utföra uppgifterna har tillräckligt med tid och resurser för att utföra dem korrekt.

Person som förbereder och överlämnar farligt gods för transport, deltar i transporten eller mottar farligt gods ska följa de regler och instruktioner som finns angivna.

EXTERNA UTFÖRARE

En verksamhet får köpa in externa tjänster för att förbereda farligt gods för transport, t.ex. som tilläggstjänst av en transportör. Avtal om tjänsten ska vara skriftligt, och tjänsten ska utföras enligt gällande regelverk samt universitetets riktlinjer. Tjänsteköpet ska följa upphandlingsreglerna.

Prefekt ska följa upp att skriftliga avtal finns med externa utförare samt hålla sig meddelad om att dessa utför sina uppgifter på ett korrekt sätt.

STÖDRESURSER

Stöd i hanteringen av farligt gods kan fås av universitetets två säkerhetsrådgivare. Utöver att lämna stöd till verksamheten avseende deras hantering följer säkerhetsrådgivarna även upp hur hanteringen fungerar.

Kontaktuppgifter till säkerhetsrådgivarna finns på Medarbetarwebben under Avfall, farligt avfall och källsortering.

Godsklasser för farligt gods

	Klass 1 Explosivt ämne		Klass 5.2 Organisk peroxid
	Klass 2 Gas Brandfarlig (2.1) Ej brandfarlig eller giftig (2.2) Giftig (2.3)		Klass 6.1 Giftigt ämne
	Klass 3 Brandfarlig vätska		Klass 6.2 Smittförande ämne
	Klass 4.1 Brandfarliga fasta ämne, självreaktiva ämne		Klass 7 Radioaktivt ämne
	Klass 4.2 Självantändande ämne		Klass 8 Frätande ämne
	Klass 5.1 Oxiderande ämnen		Klass 9 Övrigt farligt föremål
		Utöver klassetiketterna finns ytterligare etiketter med specifik hanteringsinformation för godset, såsom riktningsskyltar	

Materialet i denna folder är framtaget av säkerhetsrådgivare vid Lunds universitet.

LUNDS UNIVERSITET

Box 117
221 00 Lund
Tel 046-222 00 00
www.lu.se

Lunds universitet | Informationsfolder - Farligt gods, oktober 2020

Snabbfakta - farligt gods

LU BYGGNAD, LUNDS UNIVERSITET

Identifering - Klassificering

DEFINITION

Enligt lagen om transport av farligt gods (SFS 2006:623) är farligt gods definierat som gods som har farliga egenskaper som motsvarar de åtta beskrivande godsklasserna. Dessutom finns gods som genom myndighetsbeslut har fastställts vara farligt gods.

Exakt vilka föremål och ämnen som är farligt gods framgår i särskilda föreskrifter utgivna eller fastställda av transportmyndigheterna.

IDENTIFIERING

Varje person som skickar iväg gods måste avgöra om godset utgör farligt gods. Till hjälp finns märkning på produkten, information i säkerhetsdatablad samt utfall från riskbedömningar. I vissa fall krävs det däremot kännedom om att ett visst gods är farligt gods, exempel på sådant gods är:

- litiumbatterier
- maskiner och fordon som transporteras med farligt gods i, t.ex. drivmedel eller batterier
- kolsyreis
- asbest
- vissa först hjälpen-produkter

KLASSIFICERING

Farligt gods ska klassificeras inför transport, vilket innebär att det tilldelas ett UN-nummer i enlighet med transportregelverket för farligt gods. Utifrån UN-numret kan sedan förutsättningar och villkor utläsas om hur transporten får ske, exempelvis om krav på samförpackning, förpackningens utförande, etikettering och dokumentation.

TRANSPORTSKYDD

Visst farligt gods kräver särskilda säkerhetsåtgärder i samband med avsändning, transport och mottagning. Inför transport av sådant gods ska du kontakta er arbetsmiljösamordnare för att starta processen med att ta fram nödvändiga åtgärder. Exempel på gods som kräver transportskydd är:

- giftiga gaser, med undantag för sådana i aerosolbehållare (såsom klor, svaveldioxid och kolmonoxid)
- giftiga ämnen i förpackningsgrupp I (såsom kaliumcyanid, stryknin, och etylendibromid)
- smittförande ämnen i kategori A (såsom kulturer av Herpes B, Hepatit B, HIV och *E. coli* vertoxigen)

Behörighet - Utbildning

BEHÖRIGHETSKRAV

Den som ska hantera farligt gods måste ha giltig behörighet för det gods, den uppgift och det transportsätt som berörs.

För att packa farligt gods för avsändning krävs giltig behörighet enligt DGR 1.5 för gods som ska flygtransporteras och enligt ADR 1.3 för gods som ska gå med vägtransport.

För att transportera farligt gods krävs andra behörigheter. Beroende på mängden och typen av farligt gods kan det räcka med en utökad ADR 1.3-utbildning. Vid större mängder, eller särskilt farligt gods, krävs alltid fullvärdig förar behörighet för transport av farligt gods.

Notera att den som ska köra fordon som kräver körkort med klass C1 eller högre i arbetet även ska ha yrkeskompetensbevis.

UTBILDNING

Utbildningarna som krävs för att uppfylla behörighetskraven ges gemensamt för hela Lunds universitet. Beroende på vilka krav som ställs på utbildningsgivaren utförs vissa utbildningar av egen personal, medan andra utbildningar genomförs med inköpta instruktörer.

Information om utbildningarna finns i Kompetensportalen tillsammans med uppgifter om utbildningstillfällen.

Regelverk

Det finns ett antal regelverk för transport av farligt gods som reglerar hur transporterna, inklusive dess för- och efterarbete ska ske. De två regelverk som främst påverkar universitetet är ADR för vägtransporter samt DGR för lufttransporter.

Lunds universitet har därutöver egna föreskrifter för farligt gods som anger hur regelverken ska tolkas inom universitetets verksamheter.

Hantering

MOTTAGNING

Farligt gods måste alltid tas emot av en person från Lunds universitet och får inte bara lämnas på lastbrygga, i korridor, i laboratorium eller liknande.

Avlämnat farligt gods får inte lämnas obevakat i område där obehöriga kan komma åt godset.

AVSÄNDNING

Avgående gods ska vara förpackat enligt de regler som gäller för den aktuella godstypen och transportsättet. Avsändaren ska se till att godset är korrekt identifierat samt att det blir förpackat på ett korrekt sätt.

TRANSPORT

Universitetsanställd med rätt behörighet får transportera farligt gods med vägfordon. Transporten får endast ske med fordon som ägs eller hyrs av universitetet och som i övrigt uppfyller kraven i universitetets egna föreskrifter.

Avvikelser

För att hantera farligt gods ska verksamheten ha tillgång till brandsläckare samt utrustning för att begränsa och samla upp mindre spill.

Om en olycka eller tillbud inträffar, t.ex. ett utsläpp i samband med mottagning, ska denna hanteras enligt verksamhetens nödrutiner. Vid behov rings även 112.

Olycka eller tillbud rapporteras enligt universitetets övergripande instruktioner, varvid en kopia går till säkerhetsrådgivarna för utredning av händelsen.